

سواد رسانه‌ای نیاز اساسی

استفاده از رسانه‌ها امروزه به شدت گسترش پیدا کرده و رسانه‌ها به عنوان شریک زندگی انسان‌ها قرار گرفته است. به همین دلیل در تمام دنیا فهم رسانه‌ها، ترویج نحوه نگاه به رسانه‌ها و دانش و مهارت استفاده از رسانه‌ها یکی از دغدغه‌های اصلی است، به گونه‌ای که در سه دهه اخیر، آموزش سواد رسانه‌ای در کشورهای مختلف به عنوان اولویت در نظر گرفته شده است و در مقاطع مختلف تحصیلی و به عموم افراد جامعه آموزش داده می‌شود. سواد رسانه‌ای در سال‌های گذشته در جمهوری اسلامی ایران مورد توجه قرار گرفته است. با توجه به ماهیت اسلامی کشور و ارزش‌های دینی، باید نسبت به آموزش‌های رسانه‌ای حساس بود و به آموزش نحوه استفاده از رسانه‌ها پرداخت. چرا که رسانه‌ها از بینش، دانش و ایمان مردم تا کنش و رفتار آن‌ها را تحت تاثیر قرار داده و آن‌ها را تغییر می‌دهند. به همین دلیل باید نحوه مواجهه با آن را مورد توجه قرار دهیم.

سواد رسانه‌ای برای همه اقشار مختلف جامعه مورد نیاز است اما فعالان حوزه فرهنگی و متولیان امر دینی و اسلامی به ویژه کسانی که مورد رجوع مردم‌اند بیش از دیگران به آن نیاز دارند. از جمله افرادی که در جامعه با اقشار مختلف جامعه ارتباط دارند و محل مراجعه مردم‌اند، امامان جماعت هستند که در سطح کشور در همه مساجد، نمازخانه‌ها، ادارات، نهادها و مراکزی که نماز جماعت برگزار می‌شود، حضور دارند و مورد اعتماد مردم بوده و مباحثی را با مردم در میان می‌گذارند. به همین دلیل ابتدا شناخت امامان جماعت از سواد رسانه‌ای و نحوه نگاه به رسانه و سپس نحوه صحبت آن‌ها با عموم جامعه و آموزش جامع از سوی امامان جماعت مورد نظر است.

در دنیای رسانه‌ای شده امروز، نیاز به سواد رسانه‌ای از ضرورت‌های اساسی است. یعنی افراد جامعه همان‌طور که برای رفع نیازهای خود به سواد تحصیلی نیاز دارند، به خواندن و

نوشتن برای هر کاری نیاز دارند از خواندن تابلوهای شهری گرفته تا خواندن پیام‌ها و ارسال پیام از طریق نوشتار خطی یا پیامکی نیاز به سواد حداقلی دارند. فردی که سواد نوشتن و خواندن ندارد از کار بانکی گرفته تا حساب و کتاب معمولی در کسب خود، مشکل خواهد داشت.

امروزه در ایران به برکت انقلاب اسلامی و نهضت سوادآموزی که به دستور امام خمینی علیه السلام در کشور ایجاد شد، نرخ باسوادی به خوبی رشد کرد و براساس سرشماری سال ۱۳۹۵ به ۹۴/۷ درصد رسید و الان به حدود ۹۷ درصد رسیده است (مصاحبه رییس سازمان نهضت سوادآموزی در تاریخ ۱۳۹۹/۱۱/۸). از سوی دیگر آمار دانشجویان و تحصیلات تکمیلی در کشور رشد قابل توجهی پیدا کرده و سواد تخصصی در حوزه‌های مختلف علمی در همه رشته‌ها در حد قابل قبول در سطح جهانی رشد یافته و در حوزه پژوهشی رتبه‌های جهانی خوبی را کسب کرده است.

اما سواد رسانه‌ای فراتر از سواد خواندن و نوشتن است. این امکان وجود دارد که فرد باسواد و متخصص هم سواد رسانه‌ای کمی داشته باشد و نیازمند به آموزش و تحقیق در عرصه رسانه باشد تا بتواند در زندگی امروز رسانه‌ای شده، پیشرو باشد. پیشروان سواد رسانه‌ای همان معلمان و اساتید حوزه و دانشگاه هستند که خود به سواد رسانه‌ای مجهز شده‌اند و مهم‌تر این‌که ترویج سواد رسانه در بین عموم مردم نیاز ضروری است و نهادهای علمی-آموزشی و رسانه‌ای و دینی می‌توانند سواد رسانه را با ویژگی‌های اعتقادی، دینی و بومی برای مردم تبیین کرده و آموزش دهند و مردم را به سلاح رسانه مجهز کرده و از خطرات آن برحذر دارند.

سردبیر